

DOI: [10.32702/2307-2105-2020.2.150](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.2.150)

УДК: 336:368

*Я. В. Галицька,
магістрант кафедри фінансів,
Національний університет харчових технологій
ORCID: 0000-0002-5267-3210*

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

*Ya. Halytska
Master Student, Department of Finance,
National University of Food Technology*

CURRENT SITUATION AND PROSPECTS OF REINSURANCE MARKET DEVELOPMENT IN UKRAINE

У статті досліджено сучасний стан та проблеми розвитку ринку перестрахування в Україні. Наведено аргументи щодо необхідності покращення розвитку вітчизняного ринку перестрахування. Доведено, що для ефективного функціонування страхового ринку необхідним є створення правильної системи розподілу і перерозподілу ризику між страховиками. Сама сутність перестрахування відображає перерозподіл обов'язків стосовно відшкодування збитку, між двома або декількома страховими організаціями, які страхова компанія взяла на страхування, задля забезпечення фінансової надійності на стійкості самого страховика. В статті наведено процес перестрахування та його основні види. В процесі становлення України як незалежної країни відбувалося формування страхового ринку, тому вітчизняний страховий ринок є відносно молодим, якщо зрівнювати зі світовим. Таким чином, вітчизняні страхові компанії мають потребу в перестрахуванні, що дало б їм змогу перерозподіляти взятий на себе ризик та забезпечити собі стабільний розвиток. У статті досліджено та графічно наведено основні тенденції розвитку ринку перестрахування в Україні протягом останніх років. Встановлено основні перепони стабільного функціонування перестрахового ринку в Україні та наведено перспективи та можливості його розвитку.

The article investigates the current state and problems of development of the reinsurance market in Ukraine. The arguments on the need to improve the development of the domestic reinsurance market are presented. It is proved that for the effective functioning of the insurance market it is necessary to create the correct system of risk distribution and redistribution among insurers. The reinsurance market is an integral part of the insurance market, so the effective development of the insurance market without stable functioning of the reinsurance market is impossible. The very substance of reinsurance reflects the redistribution of the liability for the indemnity, between two or more insurance organizations that the insurance company has taken out for insurance purposes, to ensure financial reliability at the cost of the insurer itself. Reinsurance allows insurance companies, by attracting funds from other insurers, to ensure the honest fulfillment of obligations to make an insurance payment when the insured event occurs, while maintaining the stability of their financial position. The article describes the essence of the reinsurance process and its main types.

In the process of becoming Ukraine as an independent country, the formation of the insurance market itself was taking place, so the domestic insurance market is relatively young when compared to the world. Thus, domestic insurance companies need reinsurance, which would allow them to redistribute the assumed risk and secure a sustainable development. Improvement and stimulation of the reinsurance market should play a significant role in the improvement and development of the domestic financial market. In order to fully evaluate the current state of the domestic reinsurance market and to identify the areas of activity to improve its activity, it is necessary to analyze the main indicators of the reinsurance market in Ukraine. The article investigates and graphically presents the main trends of the reinsurance market development in Ukraine in recent years. The main obstacles to the stable functioning of the reinsurance market in Ukraine are identified and the prospects and opportunities for its development are outlined.

Ключові слова: *перестраховання; страховий ринок; ринок перестраховання; страхові премії; страхові премії сплачені на перестраховання; вихідне перестраховання; вхідне перестраховання; перестраховий пул.*

Keywords: *reinsurance; insurance market; reinsurance market; insurance premiums; insurance premiums paid for reinsurance; outgoing reinsurance; incoming reinsurance; reinsurance pool.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Ринок страхових послуг посідає друге місце за рівнем капіталізації серед інших небанківських фінансових ринків. Щороку велика частка страхових премій сплачується за договорами перестраховання ризиків перестраховикам-нерезидентам. Приміром, у співвідношенні до валових страхових премій частка вихідного перестраховання становить близько 30%. Перестраховання стає не лише фактором ринку страхування, а й чинником впливу на економічну безпеку всього ринку фінансових послуг [1]. Саме тому актуальним стає аналіз функціонування ринку перестраховання в Україні на сучасному етапі з позицій важливого фактору стабільності страхового ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням проблем стану та розвитку ринку перестраховання в Україні присвячені праці таких вітчизняних науковців, як: Боженко А. С., Бойко А. О., Братюк В. П., Кнейслер О. В., Татаріна Т. В., Третяк К. В., Шірінян Л. В. та інші. Незважаючи на істотний науковий доробок вчених, на сьогоднішній день є відкритим питання щодо стану та необхідності покращення функціонування ринку перестраховання в Україні.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження сучасного стану ринку перестраховання в Україні та наведення його можливостей і перспектив розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах ринкової економіки, враховуючи процес глобалізації, страхові компанії повинні забезпечувати належний рівень страхового захисту майнових прав задля змоги втримати конкурентне ринкове середовище, забезпечувати формування збалансованого страхового портфелю, здійснювати постійний пошук та вихід на нові ринки, при цьому запроваджувати нові види та форми страхування.

Страховим компаніям необхідно здійснювати пошук нових додаткових фінансових можливостей задля того, щоб страхова компанія мала змогу приймати на страхування нові ризики. Також, необхідно постійно здійснювати пошук нових клієнтів, впроваджувати нові види страхових послуг задля нарощення обсягів страхових операцій. При цьому сама компанія має залишатись фінансово надійною та стійкою, щоб мати змогу повністю та своєчасно виконувати свої зобов'язання перед страховиками в разі настання страхового випадку.

Отже, становлення конкурентного ринку страхування потребує створення правильного механізму перерозподілу ризику між страховиками, які працюють на ринку. Такий механізм розподілу взятого на страхування ризику виражає систему перестраховання.

Згідно зі статтею 12 Закону України «Про страхування», перестраховання – це страхування одним страховиком (цедентом, перестраховувальником) на визначених договором умовах ризику виконання частини своїх обов'язків перед страхувальником у іншого страховика (перестраховика) резидента або нерезидента, який має статус страховика або перестраховика, згідно з законодавством країни, в якій він зареєстрований [2]

Перестраховання у страховика (перестраховика) нерезидента здійснюється згідно з вимогами та в порядку, встановленими Кабінетом Міністрів України.

При цьому страховик (цедент, перестраховувальник), який уклав з перестраховиком договір про перестраховання, залишається відповідальним перед страхувальником у повному обсязі згідно з договором страхування [2].

Основна ціль перестраховання полягає у фінансовому захисті перестраховувальника (страховика) від майбутніх фінансових втрат, які він зможе зазнати, якщо не буде перестрахованим. За допомогою перестраховання страховик може зміцнити свою фінансову стійкість та надійність, особливо цей фактор важливий в сучасних реаліях, коли економічно нестабільна ситуація в країні.

Тобто, перестраховання забезпечує страховій компанії фінансову підтримку для забезпечення стабільної діяльності, на яку впливають безліч факторів. За допомогою перестраховання страховик може збільшити ємність свого страхового портфелю шляхом підписання договорів прямого страхування за ризиками, які перевищують за своєю повною вартістю його фінансові ресурси. Також, перестраховання може забезпечити страховику збільшення фінансових можливостей, які призведуть до зростання кількості укладених договорів, та зменшення можливого рівня неплатоспроможності.

Перестраховання є похідним етапом страхування, яке передбачає вторинний розподіл ризиків. Процес страхування та перестраховання являються пов'язаними між собою, графічне зображення процесу перестраховання наведено на рис. 1.

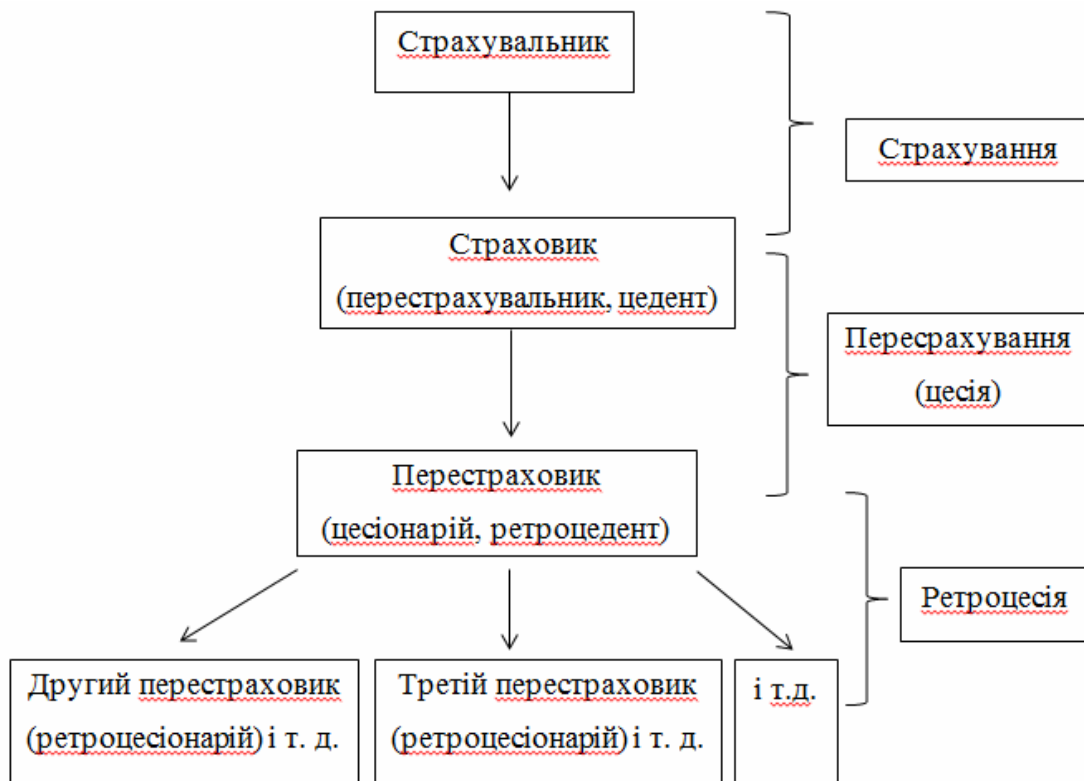

Рис. 1. Учасники страхування та перестраховання

В основі перестраховання лежить договір, згідно з яким одна сторона – цедент – передає повністю або частково страховий ризик (групу страхових ризиків певного виду) іншій стороні – цесіонарію – який в свою чергу приймає на себе зобов'язання відшкодувати цеденту відповідну частину виплаченого страхового відшкодування.

Сам процес пов'язаний з передачею ризику називається цедуванням ризику або цесією. Подальша передача перестрахового ризику називається ретроцесією.

Цесіонарій не має ніяких прав і обов'язків, які випливають з укладених договорів страхування. У свою чергу, застрахований не має нічого спільного з договорами перестраховання укладених цедентом щодо передачі ризиків. Страховик не зобов'язаний інформувати страховальника про намір передати в перестраховання повністю або частково взяті ризики.

З розвитком перестраховання почали формуватись різного роду форми і види договорів, які можуть бути укладеними між цедентом та цесіонарієм.

Перестраховання може бути пропорційним і непропорційним. Пропорційне перестраховання поділяється:

- квотне – розподіл усіх ризиків, премій, збитків пропорційно відповідно до визначених сторонами часток;
- ексцедент сум – пропорційний розподіл тільки тих ризиків, страхові суми за якими перевищують певну межу, яка є власним утриманням перестраховальника.

До непропорційного перестраховання відносять:

- ексцедент збитку – відшкодування збитку перестраховиком відбувається тільки в разі перевищення збитку межі власного перестраховальника;
- ексцедент збитковості – відшкодування збитку перестраховиком відбувається тільки в разі досягнення перестраховальником певного рівня збитковості [3, с. 145].

Отже, перестраховий ринок є невід'ємною частиною ринку страхування. Страховий та перестраховий ринок впливають один на одного. Так, якщо в Україні спостерігається тенденція кризового стану економіки і

страховий ринок зазнав змін та ускладнень в розвитку, то і погіршилися зв'язки між суб'єктами ринку перестраховування.

Стосовно перестраховування вітчизняне законодавство має декілька застережень і вимог:

- якщо страхова сума за окремим договором страхування перевищує 10 % суми сплаченого статутного капіталу і сформованих вільних резервів та страхових резервів, страховик зобов'язаний укласти договір перестраховування;

- якщо обсяги страхових премій, що передаються в перестраховування страховикам-нерезидентам, перевищують 50% загального розміру страхових премій страховика-резидента, то перестраховувальник повинен подати до Уповноваженого органу декларацію за звітний період за формою, встановленою Кабінетом Міністрів України;

- страховик-нерезидент має провадити безперервну страхову (перестрахову) діяльність не менше, ніж три роки до дати укладення договору перестраховування і не мати порушення законодавства про страхову і перестрахову діяльність [4, с. 255].

Макроекономічні показники ринку перестраховування. Динаміку зміни кількості страхових компаній на страховому ринку України протягом 2015-2018 рр. наведено в рис. 2.

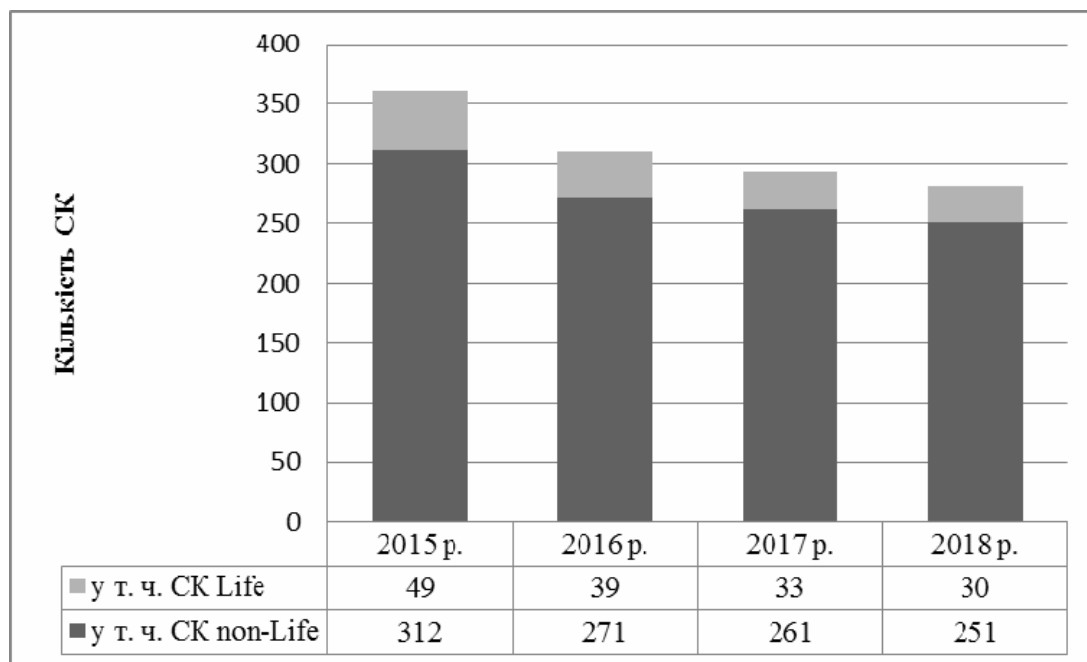

Рис. 2. Динаміка зміни кількості страхових компаній на страховому ринку України протягом 2015-2018 рр.

Джерело: розраховано автором за даними [5]

Отже, за даними рис. 2 видно, що загальна кількість страхових компаній протягом 2015-2018 рр. зменшилася. Так, якщо в 2015 році кількість страхових була 361, то в 2018 році вже 281. Виходячи з цього, кількість страхових компаній, які здійснюють страхування життя і що здійснюють види страхування, інші, ніж страхування життя також зменшились. На такий стан впливає, перш за все, загальна економічна та нестабільна політична ситуація в країні, через що страхові компанії не можуть забезпечити собі стабільний розвиток.

Становлення України як унітарної та незалежної країни проходило протягом багатьох століть. Також, відбувались зміни щодо підходів по організації господарства та розвитку окремих секторів економіки. Страховий ринок України є відносно молодим, порівняно зі світовим, тому страхові компанії потребують послуг перестраховування, аби забезпечити собі стабільний розвиток та надійність, при цьому розширюючи асортимент своїх послуг.

Розвиток українського ринку перестраховування відбувається паралельно з розвитком страхового ринку. Основні тенденції розвитку ринку перестраховування України наведено на рис. 3.

Рис. 3. Валові премії та премії, сплачені за перестраховуванням, протягом 2015-2018 рр.

Джерело: розраховано автором за даними [5]

Таким чином, в 2018 році страховими компаніями України було зібрано найбільше валових страхових премій – 49367,5 млн грн. Того ж року було сплачено на перестраховування премій на суму 17940,7 млн грн. Показники протягом досліджуваного періоду зростають, що має позитивним фактором розвитку страхового та перестрахового ринку. Однак, варто відмітити, що інфляційні фактори мають значний вплив на дані показники.

Основні показники діяльності ринку перестраховування та його динаміка протягом на 2015-2018 рр. представлені в табл. 1.

Таблиця 1.

Динаміка основних показників ринку перестраховування протягом 2015-2018 рр.

Показник	Обсяг коштів, млн грн				Абсолютне відхилення, млн грн			
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2016-2015 рр.	2017-2016 рр.	2018- 2017 рр.	2018- 2015 рр.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Сплачено на перестраховування	9911,3	12668,7	18333,6	17940,7	2757,4	5664,9	-392,9	8029,4
перестраховикам-резидентам	7381,1	8706,4	14937,4	14943,2	1325,3	6231	5,8	7562,1
перестраховикам-нерезидентам	2530,2	3962,3	3396,2	2997,5	1432,1	-566,1	-398,7	467,3
Виплати, компенсовані перестраховиками	1345,8	1233,2	1208,2	2459	-112,6	-25	1250,8	1113,2
перестраховикам-резидентам	497,7	278,5	280	430,8	-219,2	1,5	150,8	-66,9
перестраховикам-нерезидентам	848,1	954,7	928,2	2028,2	106,6	-26,5	1100	1180,1
Отримані страхові премії від перестраховальників-нерезидентів	38,1	40,1	46,1	48,4	2	6	2,3	10,3
Виплати, компенсовані перестраховальникам-нерезидентам	12,9	14,2	13,8	44,4	1,3	-0,4	30,6	31,5

Джерело: розраховано автором за даними [5]

Отже, з табл. 1 видно, що в 2018 році за договорами перестрашування ризиків українські страховики (цеденти, перестрашувальники) сплатили часток страхових премій 17940,7 млн грн, що на 392,9 млн грн менше, ніж у 2017 році. При чому зменшення відбулося саме за договорами перестрашування ризиків перестраховикам-нерезидентам – 398,7 млн грн менше. Таке зменшення може бути пов'язане з дестабілізуючим впливом девальвації національної валюти, тому з'являється складність у взаєморозрахунках страховиків під час купівлі валюти для перерахування виплат чи здійснення виплат за договорами страхування з іноземними сторонами. Прослідкувавши динаміку виплат, компенсованих перестрашувальникам-резидентам та нерезидентам, бачимо тенденцію до зростання. Протягом 2015-2018 рр. збільшилась сума страхових премій отриманих від перестрашувальників-нерезидентів на 10,3 млн грн. А виплати, які компенсовані перестрашувальникам-нерезидентам зросли на 31,5 млн грн.

Отже, загалом, значення ринку перестрашування в Україні зростає. На даний момент страхові компанії під час своєї діяльності потребують фінансової стабільності та підтримки, тобто саме зараз актуальним є придбання надійної перестрахової послуги.

Як бачимо, роль ринку перестрашування в Україні поступово зростає разом із зростанням страхового ринку в цілому, тому у процесі своєї діяльності страхові компанії, особливо зараз, потребують фінансової підтримки і залучення додаткового капіталу, тобто саме зараз актуальним є придбання надійної перестрахової послуги.

Виходячи з світового досвіду, великі ризики необхідно диверсифікувати, шляхом передачі ризику закордон, задля уникнення банкрутства національних страховиків, однак такі потоки потрібно відслідковувати та регулювати, бо таким чином може відійти значна частка вітчизняного капіталу закордон. Частки вихідного перестрашування у співвідношенні до валових страхових премій за 2015 – 2018 роки наведені на рис. 4.

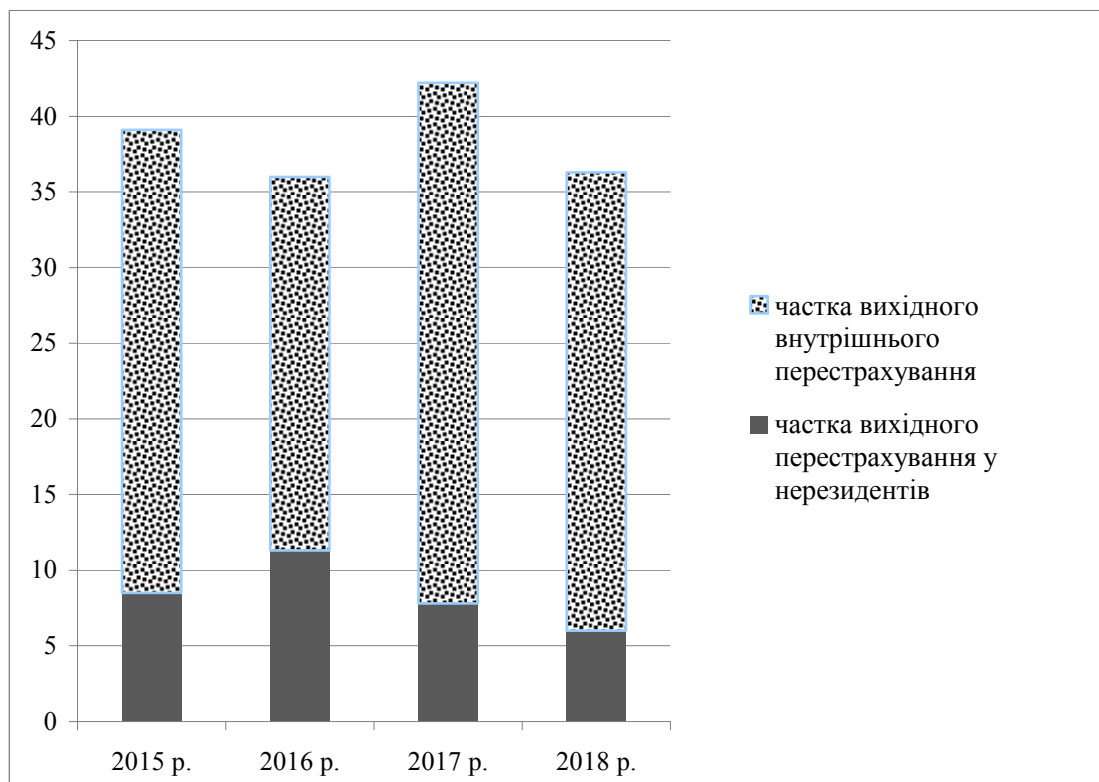

Рис. 4. Частки вихідного перестрашування у співвідношенні до валових страхових премій за 2015 – 2018 рр.

Джерело: розраховано автором за даними [5]

Виходячи з рис. 4. співвідношення вихідного перестрашування до валових страхових премій станом на 31.12.2018 становило 36,3%, що на 5,9 в.п. менше даного показника в 2017 році та на 0,3 в.п. більше показника 2016 року. Аналізуючи такі зміни на перестрашувальному ринку, можна зробити висновок, що в останні роки частка вихідного перестрашування у нерезидентів скоротилася, це позитивна тенденція, оскільки перестрашування ризиків за кордоном супроводжується відтоком капіталу та втратою значних фінансових ресурсів.

Структуру вихідного перестрашування за видами страхування станом на 31.12.2018 наведено на рис. 5.

Рис. 5. Структура вихідного перестраховування за видами страхування (станом на 31.12.2018): гістограми показують відсоток від загальної суми перестраховування

Джерело: розраховано автором за даними [5]

Виходячи з рис. 5 можна зробити висновок, що найбільшу частку в структурі вихідного перестраховування займають види страхування, які мають найбільш великих і непередбачуваних збитки. Таким чином, за структурою перестраховування за видами страхування в трійку ввійшли страхування майна – 21%, страхування фінансових ризиків та страхування від вогневих ризиків – 20,2% та ризиків стихійних явищ – 15,5%.

Серед країн, з якими співпрацюють страхові компанії України щодо перестраховування найбільшу частку займає Німеччина, Великобританія, Польща, Франція. Дана ситуація пов'язана із виведенням ризиків українськими страховиками до головних материнських компаній за кордон.

Понад двадцять років страховий та перестраховий ринки розвиваються в Україні, але на сьогоднішній час український страховий та перестраховий ринок не може скласти належну конкуренцію світовому ринку, тому українські страховики та перестраховики мають невеликі фінансові потужності для виходу на світовий ринок.

Частка ринку вхідного перестраховування в Україні є невеликою, проте даний сегмент перестрахового ринку має вагомий перспективи, враховуючи вступ України до СОТ, прагнення повного членства в ЄС. Вагомим чинником, який визначає необхідність розвитку вхідного перестраховування в Україні є глобалізація світового страхового ринку.

Відкритість перестрахового ринку України та можливість приходу іноземних перестраховиків і перестраховальників має ряд важливих позитивних зрушень як для ринку, так і для економіки в цілому. Варто виділити наступні переваги приходу іноземних перестраховиків і перестраховальників на вітчизняний ринок:

- за рахунок притоку фінансових потужностей перестраховиків-нерезидентів вирішується проблема недостатності капіталу вітчизняних страхових компаній;

- зростає місткість ринку перестраховування, що в свою чергу забезпечуватиме страховим захистом об'єктів від наслідків великих ризиків;

- відбуваються позитивні зрушення у андеррайтинговій політиці, покращується якість обслуговування в сфері страхування і перестраховування,

- запроваджуються нові технології, досвід;

- із приходом іноземних компаній посилюється конкуренція між учасниками перестрахового ринку, що в свою чергу сприятиме зростанню якості перестрахового захисту;

- спостерігається значне акумулювання коштів у вигляді надходжень перестрахових платежів та як наслідок – зростання інвестицій в економіку України;

- удосконалюється державне регулювання страхової та перестрахової діяльності зі сторони держави, враховуючи міжнародний досвід; - створюються нові робочі місця [6, с. 172-173].

Частка вхідного перестраховування на вітчизняному страховому ринку за надходженням перестрахової премії протягом 2015-2018 рр. наведено на рис. 6.

Рис. 6. Частка вхідного перестрахування на вітчизняному страховому ринку за надходженням перестрахової премії протягом 2015-2018 рр.

Джерело: розраховано автором за даними [5]

На рис. 6. видно, що частка вхідного перестрахування за надходженнями премій найбільша була в 2018 році – 48,4, це лише 0,1% від усіх зібраних страхових премій. Цей показник дуже малий, що свідчить про небажання іноземних страхових компаній передавати ризик вітчизняним страховикам.

Можна виділити ряд факторів, що сьогодні впливають на пропозицію перестрахових послуг у світі. Перший – це великі обсяги капіталу перестрахових компаній. Другий – мала ймовірність виникнення глобальних катастроф. Але водночас слід зазначити, що починаючи з 90-х років ХХ століття спостерігається значне збільшення світових обсягів економічних збитків, які відбулися під впливом техногенних та антропогенних чинників [7, с. 268].

Ринок перестрахування являється невід’ємною частиною усіх найбільш розвинених країн. Адже, завдяки надійний і стійкий розвиток ринку перестрахування зумовлює фінансову стійкість та стабільний розвиток страховим компаніям, що в свою чергу впливає на весь економічний і соціальний розвиток країни та забезпечує відповідний страховий захист населенню країни.

В Україні, на даний момент, економічні процеси потребують реформування та покращення регулювання збоку держави. За період становлення страхового ринку так і не сформувалася необхідна законодавча база, яка б змогла дати змогу відокремлено функціонувати ринку перестрахування. В статті 11 Закону України «Про страхування» наводиться невелика трактовка поняття перестрахування, яка не бере до уваги відносини вторинного розподілу ризиків [2]. В Україні на законодавчому рівні не прийнятий окремий статус професійної перестраховальної компанії. Хоча завдяки такій дії можна було б утвердити на ринку єдині принципи роботи перестрахування.

На страховому ринку України плануються зміни в регулюючих органах. З 2020 року ліквідується Нацкомфінпослуг, а її регуляторні функції будуть передані НБУ і Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦБФР). Верховна Рада України 7 липня 2016 року підтримала в першому читанні законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо консолідації функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг» (відомий як Закон про «спліт»). 19 жовтня 2019 року цей законопроект набув чинності. Цим законопроектом мають на меті здійснити скорочення кількості регуляторних та контролюючих органів на ринках небанківських фінансових послуг.

30 червня 2020 року НБУ отримає повноваження з регулювання страхової діяльності. Самі страхові компанії очікують різні результати такого впровадження. Одні страховики вважають, що цей закон хочуть використати для зачистки і контролю фінансового ринку, з метою монополізації в інтересах міжнародних корпорацій. Інші страховики зазначають, що внаслідок зменшення кількості страхових компаній на страховому ринку, залишаться компанії, які займалися зрозумілим класичним страховим бізнесом. Ці компанії і отримають можливість розвиватися. Тому деякі страховики мають надію щодо покращення регулювання та функціонування страхового та перестрахового сектору.

Розвивати вітчизняний ринок страхування та перестрахування є одним із пріоритетних напрямків державної політики у сфері фінансових ринків, що зумовлено прагненням України до розширення та поглиблення співпраці із міжнародними партнерами, вступу до ЄС на правах асоційованого та, згодом –

повного члена, становлення вітчизняної економіки під впливом дії процесів глобалізації, розширення бізнесу та зростання позитивного іміджу країни в світі, зростання її інвестиційної привабливості [8, с. 49].

Задля стимулювання розвитку ринку перестраховування необхідно, перш за все, розвиток самого страхового ринку. Також, необхідно стимулювати розвиток конкурентоспроможних страхових компаній, які б надавали послуги не тільки в Україні, а й за кордоном. Для цього потрібно створювати нові, конкурентні перестрахові послуги страховими компаніями. Головний напрям державної політики щодо перестраховування має ґрунтуватись на тому, щоб досягти таких результатів, при яких вхідне перестраховування стало механізмом залучення коштів в економіку нашої країни. Звичайно, що страхові компанії, які мають іноземний капітал і діють на вітчизняному ринку, перестраховують свої ризики у «материнських компаніях».

В межах своєї діяльності учасники Асоціації «Страховий бізнес» розглядали питання щодо можливості створення спільної перестрахової ємності для надійного перестраховування ризиків, що призвело до питання можливого створення українського перестрахового пулу. Звісно, в історії становлення та розвитку українського ринку страхування відомі факти щодо невдалих спроб створення пулів, але були й вдалі реалізації створення таких пулів. Тому необхідно врахувати всі ризики створення перестрахового пулу та максимально докласти зусиль задля зменшення негативних наслідків після реалізації завдання.

Після того як в країні буде функціонувати перестраховий пул, страхові компанії після укладення договорів страхування зможуть направляти свої ризики до перестрахового пулу, учасниками якого вони будуть. Таким чином, страхові компанії забезпечили б собі зростання надійності та стійкості, довіри з боку населення та були б вирішені питання незначної ємності страхового ринку.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Таким чином, на даний момент, перестраховий ринок України знаходиться на стадії становлення. Напрямами вдосконалення та розвитку вітчизняного фінансового ринку має значне місце займати покращення та стимулювання діяльності перестрахового ринку. Отже, шляхами вдосконалення розвитку українського ринку перестраховування можуть стати: зміни в законодавстві щодо перестраховування, забезпечення оптимального економічного клімату, за яким договори перестраховування укладалися всередині держави, а не з іноземними компаніями, що забезпечить зменшення відтоку вітчизняного капіталу. Створення ефективного перестрахового пулу в Україні, переймаючи досвід іноземних країн, може забезпечити стабільний розвиток вітчизняного страхового і перестрахового ринку.

НДР, в межах якої написана стаття. Результати дослідження отримано в рамках держбюджетної теми кафедри фінансів Національного університету харчових технологій (м. Київ) «Комплексна оцінка та шляхи підвищення конкурентоспроможності страхового ринку України в контексті європейської інтеграції» за підтримки Міністерства Освіти і Науки України (номер державної реєстрації 0117U001246, наказ МОНУ № 198 від 10.02.2017, термін виконання 2017–2019 рр., керівник – д.е.н. Шірінян Л.В.).

Список літератури.

1. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економічного розвитку та торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=MetodichniRekomendatsii>.
2. Закон України «Про страхування»: (офіц. текст: за станом на 21 жовтня 2019р.). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua (Дата звернення: 09.01.2020).
3. Братюк В. П. Перестраховування в Україні. Братюк В.П., Мешко В. В.. Економіка управління національним господарством.: Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. 2016 р. № 10. – С. 144-147.
4. Шірінян Л. В., Шашенко О., Шірінян А. Економіко-правовий аналіз розміщення страхових резервів страхових компаній і перестраховування у нерезидентів / Бізнес-Інформ. 2019. №7. – С. 250-260.
5. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nfp.gov.ua/> (Дата звернення: 09.01.2020).
6. Третяк К. В. Ринок перестраховування в Україні: формування та перспективи розвитку : дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит». К. В. Третяк. – К., 2016. – 251 с.
7. Левченко В. П. Розвиток ринку небанківських фінансових послуг України : монографія / В.П. Левченко. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
8. Кострач Л. М., Рудь Л. О. Тенденції розвитку страхових компаній в Україні. Л. М. Кострач, Л. О. Рудь. Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України.– 2015 . –№2 .– 135-154.

References.

1. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2013), Order “On approval of Methodological recommendations for calculating the level of economic security of Ukraine”, available at: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=ukUA&tag=MetodichniRekomendatsii> (Accessed 09 January 2020).
2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), The Law of Ukraine “About insurance”, available at: www.rada.gov.ua (Accessed 09 January 2020).
3. Bratiuk, V. P. and Meshko, V. V. (2016), “Reinsurance in Ukraine”, *Ekonomika upravlinnia natsional'nyim hospodarstvom*, vol. 10, pp.144-147.

4. Shirinyan, L. V. Shashenko, O. V. and Shirinian, A. A. (2019) “The Economic-Legal Analysis of the Placement of Insurance Reserves of Insurance Companies and Reinsurance for Non-Residents”, *Business-Inform*, vol. 7, pp. 250-260.
5. National Commission for the State Regulation of Financial Services Markets (2020), “Information on the state and development of the Ukrainian insurance market”, available at: <https://nfp.gov.ua/> (Accessed 09 January 2020).
6. Tretiak, K. V. (2016), “Reinsurance market in Ukraine: formation and development prospects”, Abstract of PhD in Economics dissertation, Money, finance and credit, Kyiv National Economic University the name of Vadim Hetman, Kyiv, Ukraine.
7. Levchenko, V. P. (2013), *Rozvytok rynku nebankivsk'kykh finansovykh posluh Ukrainy* [Development of non-bank financial services market in Ukraine], Tsentr uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine.
8. Kostrach, L. M. and Rud', L. O. (2015), “Development trends of insurance companies in Ukraine”, *Zbirnyk naukovykh prats' Natsional'noho universytetu derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy*, vol. 2, pp. 135-154.

Стаття надійшла до редакції 21.01.2020 р.